

“Καρπίζει” η ιδέα αναγέννησης της κρητικής ενδοχώρας

■ Διεθνής επιστημονική ημερίδα από το Παρατηρητήριο Υπαίθρου Κρήτης που “ανοίγει πανιά” στο Λασιθί

mountoufais@neakriti.gr

Ρεπορτάζ
Σταύρος Μουντουφάρης

Τις βάσεις για ένα εγχείρημα που φιλοδοξεί να δώσει άλλη πνοή στην ενδοχώρα της Κρήτης και στην αναγέννηση του αγροτικού χώρου βάζει και επίσημα το Παρατηρητήριο Υπαίθρου Κρήτης, το οποίο στον πρώτο χρόνο λειτουργίας του έχει να επιδείξει ένα αξιόλογο πλαίσιο δράσεων και ιδεών βασισμένο στην εμπειρία σχεδόν μιας δεκαετίας αντίστοιχων ευρωπαϊκών παρατηρητηρίων.

Ένα πλαίσιο για το οποίο επιδιώκεται ένας σαφής προσανατολισμός προκειμένου να “ανοίξει φτερά” από το Λασιθί στην πιλοτική εφαρμογή του και ο οποίος θα προκύψει μέσα από μια διεθνή επιστημονική ημερίδα που διοργανώνουν η Εκπαιδευτική-Αναπτυξιακή “ΠΛΟΗΓΟΣ” και το Πολυτεχνείο Κρήτης.

Ομιλητές από την Ελλάδα, την Ελβετία, την Ισπανία και την Ιταλία θα καταγράψουν σήμερα, από τις 10 το πρωί, στο Πολιτιστικό Συνεδριακό Κέντρο Ηρακλείου, εμπειρίες και σχεδιασμούς σε αυτή τη διεθνούς εμβέλειας εκδήλωση με θέμα “Παρατηρητήριο Υπαίθρου Κρήτης: Προς μια αναγέννηση του αγροτικού χώρου”. Όπως μας εξήγησε ο καθηγητής του Πολυτεχνείου Κρήτης και επιστημονικός υπεύθυνος του Παρατηρητηρίου Υπαίθρου Κρήτης, κ. Νίκος Σκουτέλης, αυτό που θα επιχειρηθεί είναι να δημιουργηθεί ο βασικός κορμός, από τον οποίο θα προκύψουν παρακλάδια που θα βγάλουν καρπούς πολυτίμους για την ύπαιθρο, αρχικά του Λασιθίου και στην πορεία -καθώς το παρατηρητήριο θα επεκτείνει τις δράσεις του στην ενδοχώρα- ολόκληρης της Κρήτης. Η επιθυμία των ανθρώπων πίσω από αυτό το εγχείρημα είναι «να προσανατολιστούμε μέσα από αυτή την ημερίδα, ώστε να προχωρήσουμε σε καταγραφές χώρων για να τους καταλάβουμε και να έχουμε μια συνολική άποψη, χρησιμοποιώντας όλα τα πιθανά κριτήρια». Πρακτικά θα μελετηθούν σε πρώτη φάση οι χωρικές δομές, δηλαδή οι χρήσεις γης, οι εγκαταστάσεις, οι αρχαιολογικοί χώροι, οι αξίες, ο πληθυσμός με τα χαρακτηριστικά του και η απασχόληση, δημιουργώντας «ανοικτά και ζωντανά θεματικά αρχεία», που σε δεύτερη φάση θα εμπλουτιστούν και με κοινωνιολογικές έρευνες σε συνεργασία με το αντίστοιχο τμήμα του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Όλη αυτή η προσπάθεια, σύμφωνα με τον κ. Σκουτέλη, θα δώσει την ευκαιρία στους φορείς της περιοχής - αρχικά του Λασιθίου όπου θα ξεκινήσουν πιλοτικά οι δράσεις - να προχωρήσουν σε ποιοτικές επεμβάσεις σε συσχετισμό με τον ίδιο το χώρο, κάτι που θα δώσει και τον ορισμό, την ποιότητα και τον σχεδιασμό σε δράσεις που ως τα σήμερα παρέμεναν μετέωρες, ασύνδετες και μάλλον αόριστες, σε σχέση με τον χώρο στον οποίο αναφέρονταν, όπως ο αγροτοτουρισμός, οι ανανεώσιμες πηγές και η βιολογική γεωργία.

Σε αυτόν τον φιλόδοξο σχεδιασμό το Παρατηρητήριο και οι άνθρωποί του θα λειτουργήσουν και σαν σύμβουλοι προς τους Δήμους και τους φορείς, δημιουργώντας την απαραίτητη αλληλεπίδραση στη βάση της γνώσης που θα έχει προκύψει. Μέσα από τη σημερινή εκδήλωση θα κατατεθούν ιδέες και προτάσεις, θα επιχειρηθεί ο συντονισμός των

Ως τόπος πιλοτικής εφαρμογής έχει οριστεί το Οροπέδιο Λασιθίου, ενώ στη συνέχεια, με σταδιακή επέκταση και κλιμάκωση των δραστηριοτήτων του, το Παρατηρητήριο Υπαίθρου Κρήτης θα καλύψει ολόκληρο το νησί.

“

Η επιθυμία των ανθρώπων πίσω από αυτό το εγχείρημα είναι να προσανατολιστούμε μέσα από αυτή την ημερίδα, ώστε να προχωρήσουμε σε καταγραφές χώρων για να τους καταλάβουμε και να έχουμε μια συνολική άποψη, χρησιμοποιώντας όλα τα πιθανά κριτήρια

Νίκος Σκουτέλης,
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ
ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΟΥ
ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ ΥΠΑΙΘΡΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

”

φορέων της Κρήτης, θα δρομολογηθούν και θα ξεκινήσουν συνεργασίες, θα αναδειχθεί αυτή η σημαντική στήριξη που μπορεί να προσφερθεί από το Παρατηρητήριο Υπαίθρου Κρήτης ιδιαίτερα στον χώρο της Αυτοδιοίκησης αλλά και στους φορείς που σχεδιάζουν και αποφασίζουν για την κρητική ύπαιθρο, και φυσικά θα γίνει παρουσίαση των δράσεων από ανθρώπους που έχουν εργαστεί σε αντίστοιχα παρατηρητήρια της Ευρώπης, ώστε η πολύτιμη πείρα τους να καρποφορήσει και μέσα από το κρητικό Παρατηρητήριο.

Ένας θεσμός που διανύει τον πρώτο χρόνο της πι-

λοτικής εφαρμογής του, με σκοπό, όπως αναφέρεται χαρακτηριστικά, «να οργανωθεί ως ένα ευέλικτο, διεπιστημονικό εργαλείο, ικανό να καταγράψει, να αναλύει και να υποστηρίξει τη σύγχρονη πολυκεντρικότητα της υπαίθρου.

Το Παρατηρητήριο είναι το αποτέλεσμα σύμπτυξης της πολιτικής βούλησης και της χρηματοδότησης της Περιφέρειας Κρήτης και της επιστημονικής ευθύνης του Πολυτεχνείου Κρήτης, μέσα από τον συντονισμό και τη διαχείριση της βάσης δεδομένων από την Εκπαιδευτική-Αναπτυξιακή “ΠΛΟΗΓΟΣ”.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ

Το πρόγραμμα και οι ομιλητές

Ομιλητές στην εκδήλωση, που θα πραγματοποιηθεί σήμερα στο Πολιτιστικό και Συνεδριακό Κέντρο Ηρακλείου με ελεύθερο είσοδο για το κοινό, θα είναι κατά σειρά:

* Στις 10:30 π.μ. ο Χάρης Ροδιτάκης, πρόεδρος Δ.Σ. “ΠΛΟΗΓΟΣ” Εκπαιδευτική-Αναπτυξιακή με θέμα «Κρητική ύπαιθρος: Ένα “σταυρόλεξο” με “δύσκολες” λύσεις».

* Στις 10:40 π.μ. ο Νίκος Σκουτέλης, καθηγητής Πολυτεχνείου Κρήτης και επιστημονικός υπεύθυνος Παρατηρητηρίου Υπαίθρου Κρήτης με θέμα “Η ανάγκη, η συγκυρία και ο ρόλος του Παρατηρητηρίου μας”.

* Στις 10:50 π.μ. ο Pieter Versteegh, δρ. αρχιτέκτων-συντονιστής δικτύου ARENA alter Rurality (Ελβετία), με θέμα “Αγροτικός χώρος-Ευκαιρίες για μια ισόρροπη και αειφόρο ανάπτυξη”.

* Στις 11:10 π.μ. η Θεανώ Σ. Τερκενλή, καθηγήτρια στο Τμήμα Γεωγραφίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου με θέμα “Το αγροτικό τοπίο ως εργαλείο ανάπτυξης, σχεδιασμού, και διαχείρισης του χώρου”.

* Στις 11:30 π.μ. ο Pere Sala i Marti, διευθυντής Παρατηρητηρίου Τοπίου της κυβέρνησης της Καταλονίας (Ισπανία) με θέμα “Παρατηρητήριο Τοπίου της Καταλονίας - Προτάσεις σχετικά με το αγροτικό τοπίο”.

* Στις 12:10 μ.μ. ο Michele Buffa, εκπρόσωπος του Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Τοπίου της Σικελίας (Ιταλία) με θέμα “Ο ρόλος του Περιφερειακού Παρατηρητηρίου της Σικελίας στην ποιότητα του τοπίου της υπαίθρου”.

* Στις 12:30 μ.μ. η Μαρία Κασσωτάκη, χημικός μηχανικός, προϊσταμένη Ειδικής Υπηρεσίας

Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Κρήτης με θέμα “Η συμβολή του ΕΣΠΑ στην ανάπτυξη της κρητικής υπαίθρου: Χρήσιμες εμπειρίες για τη Νέα Προγραμματική Περίοδο”.

* Στις 12:50 μ.μ. η Δέσποινα Διμέλλη, επίκουρη καθηγήτρια Πολυτεχνείου Κρήτης με θέμα “Το Οροπέδιο Λασιθίου: Πιλοτική έρευνα του Παρατηρητηρίου Υπαίθρου Κρήτης”.

Την πρώτη αυτή ενότητα θα χαιρετήσει ο περιφερειάρχης Κρήτης Σταύρος Αρναουτάκης και ο πρόεδρος του Πολυτεχνείου Κρήτης Ευάγγελος Διαμαντόπουλος, ενώ τον συντονισμό των εισηγήσεων θα έχουν οι κ.κ. Χάρης Ροδιτάκης και Νίκος Σκουτέλης. Τη δεύτερη ενότητα θα συντονίσει η κ. Χρύσα Παγκάλου, περιβαλλοντολόγος-διδάκτωρ Πολιτισμικού Τοπίου και συντονίστρια Παρατηρητηρίου Υπαίθρου Κρήτης.

Σε αυτήν οι εκπρόσωποι των Παρατηρητηρίων Καταλονίας και Σικελίας, κ.κ. Pere Sala i Marti και Michele Buffa, και ο συντονιστής του δικτύου AlterRurality, κ. Pieter Versteegh, θα απαντήσουν σε ερωτήσεις εκπροσώπων φορέων της Κρήτης για τον τρόπο λειτουργίας και οργάνωσης των Παρατηρητηρίων και του δικτύου αντίστοιχα, τις σχέσεις και τις μορφές συνεργασίας μεταξύ Περιφερειών, Δήμων, τοπικών Αναπτυξιακών φορέων, πανεπιστημιακών και ερευνητικών χώρων, εκπροσώπων της κοινωνίας κ.λπ., καθώς και για την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων. Η εκδήλωση θα κλείσει με τα συμπεράσματα της ημερίδας.

Να σημειωθεί ότι αύριο Σάββατο, στα πλαίσια της εκδήλωσης, θα πραγματοποιηθούν επισκέψεις στην ενδοχώρα.